

Organ
KommunstyrelsenNr
2/2022Sida
1

Tid	Måndagen den 07.03.2022, kl.18.30 – 19.35.	
Ärenden	§§ 13 – 28	
Plats	Kommunkansliet i Sund	
Närvarande	Ledamöter: ☒ Mats Ekholm, ordf. ☐ Linda Nordmyr, viceordf. ☐ Jonas Back ☒ Lars-Johan Mattsson ☒ Christel Mattsson	Ersättare: ☐ Sven Blomberg ☒ Nina Öström ☒ Britt Danielsson ☐ Kjell Berglund ☐ Christer Mattsson
Övriga närvarande	☒ Dorita Lindholm, kfge ordförande ☐ Johan Lindholm, kfge viceordförande ☒ Susann Eklund, kfge andre viceordförande ☒ Andreas Johansson, kommundirektör ☐ Marika Willstedt, ekonomichef	
Underskrift	Mats Ekholm ordförande Andreas Johansson sekreterare	
Protokollet justerat	Tid och plats måndagen den 07.03.2022 på kommunkansliet i Sund Nina Öström Britt Danielsson	
Protokollet publicerat på kommunens hemsida	Tisdagen den 08.03.2022 Intygar Mia Schütten Byråsekreterare	

Organ Kallelsedatum Kallelsenummer
Kommunstyrelsen 28.02.2022 2/2022

Sammanträdestid	Måndagen den 07.03.2022, kl. 18.30
Sammanträdesplats	Kommunkansliet i Sund
Protokollet publicerat på hemsidan	Tisdagen den 08.03.2022
Kallelsen utfärdad	Sund den 28.02.2022 Mats Ekholm, kommunstyrelsens ordförande

Ärendets §-nummer Ärende

Innehåll

- Kst § 13 Sammanträdets laglighet och beslutsföret*
- Kst § 14 Val av två protokollsjusterare*
- Kst § 15 Godkännande och eventuell komplettering av föredragningslistan*
- Kst § 16 Delgivningsärenden*
- Kst § 17 Ta del av protokoll*
- Kst § 18 Granskning och övervakning av kommunfullmäktiges beslut*
- Kst § 19 Remiss ÅLR, förslag till läroplan för barnomsorgen 2021-2022*
- Kst § 20 Remiss ÅLR, förslag till ändring av landskapslagen om posttjänster*
- Kst § 21 Remiss ÅLR, lagförslag om kommuner med synnerligen ansträngd ekonomi*
- Kst § 22 Synpunkter KST, gränsdragning gällande integration och flyktmottagande*
- Kst § 23 Detaljplanändring för detaljplaneområdet Edens stugor i Högbolstad*
- Kst § 24 Tilläggsbudget 1*
- Kst § 25 Redovisning av ej verkställda beslut under år 2021*
- Kst § 26 Egenkontrollplan, ON*
- Kst § 27 Arkivplan för Sunds kommun*
- Kst § 28 Riktad förfrågan från Ålands kommunförbund om att hyra verksamhetsutrymme från 1.7.2022*

Denna möteskallelse har anslagits på digitala anslagstavlan den 28.02.2022.

Intygar

Andreas Johansson, kommundirektör

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Kst § 13 Sammanträdets laglighet och beslutsförhet

07.03.2022

Enligt kommunens förvaltningsstadga 72 § håller varje organ sina sammanträden vid de tidpunkter och på de platser som de beslutar. Enligt kommunstyrelsens beslut § 205, 26.11.2018, sammanträder kommunstyrelsen i regel med fyra veckors mellanrum under helgfria måndagar, förutom under perioden juni-augusti då kommunstyrelsen sammanträder vid behov. Kommunstyrelsens sammanträden hålls i regel på kommunkansliet i Sund kl. 18.30. Enligt KomL 23 § 2 mom. är kommunstyrelsen beslutsför då minst hälften av ledamöterna är närvarande. Enligt kommunens förvaltningsstadga § 74 tillställs ledamöterna skriftlig kallelse minst 4 dagar före sammanträdet.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen torde konstatera sammanträdet vara instruktionsenligt sammankallat och beslutfört.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst § 14 Val av två protokolljusterare

07.03.2022

Enligt kommunens förvaltningsstadga § 86 skall protokollet på tid som kommunstyrelsen bestämt justeras på det sätt som organet beslutar. Enligt tidigare praxis har kommunstyrelsen för varje protokoll utsett två protokolljusterare.

Kommundirektörens förslag:

I tur att justera protokollet är Linda Nordmyr och Jonas Back. Protokollet justeras direkt efter mötet.

Beslut:

Protokollet justeras av Nina Öström och Britt Danielsson.

Kst § 15 Godkännande och eventuell komplettering av föredragningslistan

07.03.2022

Beslut:

Föredragningslistan godkänns i föreliggande form.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Kst § 16 Delgivningsärenden

07.03.2022

Kommunstyrelsen för kännedom meddelas följande:

1. Kommundirektörens rapport.
2. ÅLR, beslut om jordförvärv Inpro Borrteknik Åland Ab.
3. ÅLR, beslut om jordförvärv Amanda Stumbina.
4. ÅLR, beslut om jordförvärv Ida Ellinor Östman.
5. ÅLR, svar på skrivelse angående Generalplan Kastelholm, m.m.
6. Oasen fst 3.2.2022, § 5, behandling av Sunds kommuns rättelseyrkande över beslut fst 7.12.2021, § 127.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen tecknar ovanstående delgivningar till kännedom.

Beslut:Enligt förslag.
-----**Kst § 17 Ta del av protokoll**

07.03.2022

Kommunstyrelsen tar del av följande protokoll:

1. Byggnadstekniska nämnden, [BTN 1](#),
2. Utbildningsnämnden, inget möte hittills under 2022,
3. Omsorgsnämnden, inget möte hittills under 2022,
4. Oasen kf, [förbundsstyrelsen 1](#),
5. Kommunernas socialtjänst kf, [förbundsstyrelsen 1](#), [förbundsstämman 1](#), [förbundsstyrelsen 2](#),
6. Ålands kommunförbund, [förbundsstyrelsen 1](#), [förbundsstyrelsen 2](#),
7. Norra Ålands utbildningsdistrikt kf, inget möte hittills under 2022,
8. Gemensamma räddningsnämnden, [RÅL 1](#),
9. Gemensamma lantbruksnämnden, inget möte hittills under 2022,
10. Gemensamt äldreråd, inget möte hittills under 2022,

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen tecknar ovanstående protokoll till kännedom.

Beslut:Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Kst § 18 Granskning och övervakning av kommunfullmäktiges beslut

07.03.2022

Enligt kommunallagen för landskapet Åland, 49 §, 3 mom.
Styrelsen skall bereda och verkställa fullmäktiges beslut samt övervaka att besluten är lagliga, utom i ärenden som rör fullmäktiges inre organisation samt val av styrelse och revisorer.

https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/199773#pr_7_kap_styrelsen_49_p_uppgifter

[KFGE 1](#)

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen konstaterar att kommunfullmäktiges beslut är lagliga och att de kan verkställas.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Kst § 19 Remiss ÅLR, förslag till läroplan för barnomsorgen 2021-2022

07.03.2022

Ålands landskapsregering (ÅLR) ger Sunds kommun möjlighet att yttra sig över förslag till läroplan för barnomsorgen 2021-2022.
Yttrandet behöver vara inne senast den 28e mars 2022.

Utbildningsförvaltningen har författat en skrivelse angående förslaget till läroplan (bilaga 1.1)

Läroplan omnämns i Landskapslag (2020:32) om barnomsorg och grundskola och beslutas av ÅLR. I lagstiftningen finns inga formuleringar om vad som ska finnas i läroplanen.

Synpunkter:

1. Det nämns inte något i LL 2020:32 vad läroplanen ska innehålla. Utifrån det allmänna syftet med en plan borde dock mål, medel och uppföljning ingå. Läroplanen är väldigt lång, 59 sidor. Läroplanen bör avsevärt förkortas för att lyfta fram mål, medel och uppföljning för att förenkla den pedagogiska personalens förutsättningar och främja lagens syfte.
2. I läroplanen görs många syftningar till lagstiftning, olika typer av styrdokument, agendor, politiska program och allmän litteratur. Kommunerna är skyldiga att följa lag, och genom LL 2020:32 skyldiga att följa läroplanen. Dock så har i förslaget till läroplanen vävts in andra planer och agendor som är frivilliga för kommunerna att följa. LL 2020:32, dess förarbeten och annan lagstiftning bör alltså vara det enda som ligger till grund för läroplanen. Det är tveksamt om kommunerna är skyldiga att följa formuleringar som härrör från frivilliga agendor som sedan vävs in i läroplanen. Förslaget till läroplan bör därför arbetas om så att den endast bygger på lagstiftning.
3. Läroplanen har benämningen "Läroplan för barnomsorgen 2021-2022". Planen bör byta namn med tanke på att planens tillämpningstid i princip kommer vara genomförd i samband med att den antas om den endast ska gälla under 2021-2022. Enklast är därför att inte ha ett årtal i planen alls. Planen kan revideras var femte år istället för vartannat år.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen omfattar utbildningsförvaltningens synpunkter samt ovanstående synpunkter och översänder dem till Ålands landskapsregering.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst 07.03.2022, Bilaga 1, bilaga 1.1

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Kst § 20 Remiss ÅLR, förslag till ändring av landskapslagen om posttjänster

Kst, § 92
24.08.2020

Åland post, har till Landskapsregeringen initierat en diskussion till ändring av postlagen, vilket i korta drag skulle innebära en serviceförsämring som rör minskade utdelningsdagar m.m.

Landskapsregeringen önskar svar på följande frågor:

1. Vilka (om några) konsekvenser skulle ett minskat antal utdelningsdagar medföra för er egen organisations verksamhet?
2. Vilka konsekvenser (om några) skulle ett minskat antal utdelningsdagar medföra för era invånare?
3. Övriga synpunkter.

Det kan konstateras att det är gått väldigt fort för Landskapsregeringen att hörsamma och reagera på initiativet från Åland Post.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen avger följande svar på Landskapsregeringens frågor:

1. Då kommunerna ej har kunnat få arkivplaner godkända av Landskapsregeringen som medger elektronisk arkivering så sker mycket av dagens kommunala förvaltning fortfarande på papper genom utskrifter o. dyl. Därför expedieras överprövningsbara beslut fortfarande på papper. Ett minskat antal utdelningsdagar kommer alltså åtminstone att påverka fataliteter. Även andra påverkningar av kommunernas verksamheter kan ske.
2. Kommunstyrelsen avstår från att spekulera i svar gällande fråga 2.
3. Detta initiativ genom Åland post är en serviceförsämring som är motiverad av ekonomiska skäl. Kommunstyrelsen i Sund förstår att serviceförsämringar aldrig är att föredra men att ekonomin naturligtvis sätter sina begränsningar. Sunds kommun, och övriga kommuner på Åland, har i flera mandatperioder påtalat motsvarande ekonomiska skäl att förändra offentlig lagstiftning. Detta har mötts av antingen uteblivna svar eller en dialog som stannat av i landskapsförvaltningen. Kommunstyrelsen i Sund noterar att det gick väldigt fort för Landskapsregeringen att hörsamma Åland posts önskemål och på motsvarande sätt så hoppas nu kommunstyrelsen i Sund att tiden är mogen att också hörsamma kommunens önskemål gällande översyn av lagstiftning som styr kommunernas verksamheter med hänsyn till rådande ekonomiska läge.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 4/24.08.2020

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Kst, § 20
07.03.2022

Ålands landskapsregering ger Sunds kommun möjlighet att yttra sig över förslag till ändring av landskapslagen om posttjänster.

Yttrandet behöver vara inne senast den 18e mars 2022.

Det huvudsakliga innehållet är att lagen föreslås ändras så att kvalitetsnormen för försändelser lindras och så att en möjlighet att reglera rörelsehindrades rätt till avgiftsfri avvikande utdelning i förordning införs.

Kommundirektören gör bedömningen att lagändringarna inte har någon större betydelse för Sunds kommun. Undantaget är att fataliteterna kan komma att öka till följd av lagändringarna i de fall där delgivning ej kan ske med elektronisk post.

Därmed så föreslås att kommunstyrelsen ej lämnar något utlåtande över förslaget till lagändringar i sak.

Noteras följande formulering på sidan 7 i bilagan.

Åland Post uppskattar att en övergång till utdelning bara varannan dag av de samhällsomfattande tjänsterna skulle leda till en årlig kostnadsinbesparing på 500 000 €. Samtidigt bedömer Ålands Post av bolaget på sikt kommer att behöva samhällsstöd för att kunna upprätthålla sitt lagstadgade uppdrag om ingen förändring görs. Bolaget har till landskapsregeringen framfört att en lagändring bör vara tillräckligt omfattande och långtgående för att säkra verksamhetsförutsättningarna för postverksamhet i landskapet Åland på längre sikt.

Konstateras att lagändringen kommer leda till en serviceförsämring av postutdelningen och samtidigt en ekonomisk inbesparing. Konstateras vidare att Sunds kommun flera gånger påtalat att samma översyn av de kommunala uppgifterna behöver göras. Givet att Ålands lagting ej vill höja landskapsandelarna till kommunerna och att kommunerna idag dras med strukturella underskott, så måste motsvarande översyn som gjorts gällande Åland Posts verksamhet också göras för de åländska kommunernas verksamheter. Alternativet till en sådan översyn kommer annars att bli exakt den samma som i exemplet ovan, nämligen att de åländska kommunerna kommer behöva samhällsstöd för att kunna upprätthålla sina lagstadgade uppdrag. Kommunsammanslagningar skjuter bara upp behovet av samhällsstöd.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar att inte lämna något utlåtande över lagändringsförslaget i sak.

I sammanhanget så önskar kommunstyrelsen i Sund återigen påtala att samma översyn av de kommunala uppgifterna behöver göras som nu gjorts över Åland posts verksamhet. Givet att Ålands lagting ej vill höja landskapsandelarna till kommunerna och att kommunerna idag dras med strukturella underskott, så måste motsvarande översyn som gjorts gällande Åland Posts verksamhet också göras för de åländska kommunernas verksamheter. Alternativet till en sådan översyn kommer annars att bli exakt den samma som i exemplet ovan, nämligen att de åländska

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

kommunerna kommer behöva samhällsstöd för att kunna upprätthålla sina lagstadgade uppdrag. Kommunsammanslagningar skjuter bara upp behovet av samhällsstöd.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst 07.03.2022, Bilaga 2

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Kst § 21 Remiss ÅLR, lagförslag om kommuner med synnerligen ansträngd ekonomi

Kst, § 83

16.08.2021

Ålands landskapsregering ger Sunds kommun möjlighet att komma med synpunkter på en lagstiftningspromemoria om kommuner med synnerligen ansträngd ekonomi (kriskommun). Eventuella synpunkter skall vara inkomna senast den 15e september 2021.

Syftet med en kommande lagstiftning är att (1) identifiera en kommun med synnerligen ansträngd ekonomi och (2) vidta åtgärd med anledning av (1) som i första hand är ett utvärderingsförfarande som syftar till att sanera ekonomin och därefter eventuellt ändra kommunindelningen.

En kriskommun som avses ovan måste uppfylla antingen nyckeltal 1, eller både nyckeltal 2 och 3.

Nyckeltal 1: Ackumulerat underskott i balansräkningen.

Nyckeltal 2: Årets årsbidrag dividerat med avskrivningarna (ska vara högre än 100 %). Här används ett treårigt medeltal.

Nyckeltal 3: Soliditeteten skall vara högre än 50 %.

Hur förhåller sig då Sunds kommun till ovanstående nyckeltal per 31.12.2021?

Nyckeltal 1: Kommunen har ett ackumulerat överskott om 5 014 836, 05 €.

Nyckeltal 2: Kommunen har ett medeltal på 164,7 % (2020: 189,8 %, 2019: 78,8 %, 2018: 225,5 %).

Nyckeltal 3: Kommunen har en soliditet på 77,3 %.

Sunds kommun är således långt ifrån att uppfylla nyckeltal 1 samt långt ifrån att uppfylla nyckeltal 3 och tre år från att uppfylla nyckeltal 2.

Exempelvis så skulle kommunen behövs göra ett negativt resultat om 500 t € per år i tio år för att uppfylla kriteriet för nyckeltal 1. Dock så skall här nämnas att kommunen under hela budget- och ekonomiplanepreioden 2021-2023 budgeterar årliga underskott. Med nuvarande takt på underskotten så skulle det ta kommunen 16-17 år att uppfylla kriteriet för nyckeltal 1.

Nyckeltal 2 är det nyckeltal som kommunen är närmast att uppfylla både historiskt och i ett framtidsperspektiv. Eftersom framtida årsbidrag delat med avskrivningarna, enligt kommunens budget och ekonomiplan för 2021-2023 för samtliga år är lägre än 100 %, så kommer kommunen uppfylla nyckeltal 2 per 31.12.2023 om inte årsbidraget kan ökas (avskrivningarna kommer inte minska). De årliga avskrivningarna för kommunen är i storleksordningen är ca 370 t € per år. Kommunens budgeterade årsbidrag är negativt om 86-114 t € per år. Således behöver årsbidraget förbättras med 284-256 t € per år för att undvika att uppfylla detta kriterium per 31.12.2023.

För att kommunen ska uppfylla nyckeltal 3 så behöver kommunens värden på aktiva sidan i balansräkningen minska eller kommunens skuldsättning öka med drygt 4,5 M €. Detta är osannolikt och berörs därför ej mer.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen avger följande synpunkter på sakinnehållet i promemorian:

1. ÅLR skjuter in sig på ekonomiska nyckeltal, precis som man gjort i riket. Det är helt rätt med tanke på att ÅLR skall tillse att kommunerna följer lag (genom tillsyn) och att följa lagen är förknippat med en kostnad. Därmed så blir "allting" en ekonomisk fråga i slutändan.
2. Nyckeltal 2 borde bytas ut mot ett likviditetsmått. Nuvarande nyckeltal 2 svarar dåligt mot den målsättning som anges på s. 12-13 i promemorian. Även om en kommun börjar ta lån, så kommer detta ej synas i nyckeltal 2. Att ta lån är ej resultatpåverkande. Kommunen kan inte förbättra sitt värde i nyckeltal 2 genom att ta lån. Nyckeltal 2 har ingenting med likviditet att göra utan kommunen kan på längre sikt underinvestera sin egen kommun för att på så sätt ej riskera att uppfylla nyckeltalet, istället för att ta lån för investeringar. Nyckeltalet kan alltså manipuleras. En kommun med 0 € i avskrivningar (eller väldigt låga avskrivningsvärden) kan ej uppfylla nyckeltal 2. Sammantaget så borde nyckeltal 2 ta sikte på kortsiktig betalningsförmåga (likviditet) och nyckeltal 3 ta sikte på långsiktig betalningsförmåga (soliditet). Exempelvis kassadagar vore ett bättre mått istället för nuvarande nyckeltal 2.

Kommunstyrelsen lämnar dessutom följande synpunkter:

1. Som framgår av s. 5-6 i promemorian så har alla kommuner det lika illa, mer eller mindre, om man ser på åren 2016-2019, med särskilt fokus på åren 2018-2019. Med detta sagt så finns det få kommuner som kommer kunna "rädda" en annan kommun. Orsaken till det hastiga dyket för hela kommunsektorn under 2017 beror på minskade landskapsandelar för hela kommunsektorn. Dessutom beror det på att systemet i sig förändrade verksamhetsförutsättningarna för flera kommuner på Åland genom att vissa kommuner gynnades respektive missgynnades av det nya sättet att fördela landskapsandelar.
2. Som en vidareutveckling av punkt 1 precis här ovan, så kan en mindre kommun inte "rädda" en större kommun, utan det kan endast ske tvärtom att en större kommun "räddar" en mindre. Det som skiljer Åland från både Finland och Sverige är att den största kommunen ensam utgör 39 % av Ålands befolkning och den är omsluten av den näst största kommunen som utgör 18 % av Ålands befolkning. Landskapets övriga geografi och demografi kommer skapa stora praktiska problem att verkställa kommunsammanslagningar som sker av ekonomiska orsaker. Detta faktum kan komma att ha betydelse i det fall ett kommunfullmäktige väljer att besvara sig till HFD över ett beslut om kommunsammanslagning.
3. Återigen vill Sunds kommun påpeka att landskapsandelssystemet ej är ett bidragssystem till kommunerna, utan det är ett instrument för Ålands lagting att ta sin del av de lagstadgade kostnader som man genom lag påför Ålands kommuner. Utan lagstiftning skulle kommunerna förmodligen knappt ha några kostnader alls. Därför känns det en smula märkligt med formuleringar i promemorian som *"Ett tillstånd där en del av kommunerna inte längre har realistiska ekonomiska förutsättningar att fullgöra sina skyldigheter ens med de tillskott som*

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

landskapsandelssystemet ger är, inte otänkbar inom en nära förestående framtid. Detta ska också ses i kombination med att landskapets ekonomiska situation inte tillåter att de totala offentliga utgifterna ökar”.

4. Som en vidareutveckling av punkt 3 ovan så är det Ålands lagting som indirekt bestämmer hur stora de offentliga utgifterna blir i kommunerna och direkt bestämmer hur stor del av den som skall finansieras av landskapsandelar och indirekt hur stor del som skall finansieras av kommunal inkomstskatt. Med detta sagt så kan Ålands lagting göra den bedömningen att man ej kan skjuta till mer landskapsandelar. Men detta borde då i sådana fall följas av en översyn av de kommunala uppgifterna och de lagar som reglerar dessa uppgifter, om man har den synen att ”landskapets ekonomiska situation inte tillåter att de totala offentliga utgifterna ökar”, som anges i promemorian.
5. I promemorian anges: ”Utgångspunkten för detta reformarbete är därför ambitionen att trygga den åländska välfärden”. I det fall som den kommunala ekonomin blir så dålig att den enda lösningen är kommunsammanslagningar så kommer den åländska välfärden att centraliseras till centralorterna. Välfärden kommer alltså tryggas för centralorten på glesbygdens bekostnad, precis som skett i exempelvis Sverige.
6. Ålands lagting har stiftat lagar som inneburit merkostnader för Ålands kommuner. Som en konsekvens av detta så har inkomstskattesatsen i kommunerna ökat eftersom det är kommunernas enda sätt att finansiera en ökad välfärdspåлага. Under samma period så har Ålands lagting minskat sin del av finansieringen av de lagstadgade uppgifterna genom att minska laddningen i landskapsandelssystemet. Detta är skälen till att kommunerna idag brottas med ekonomiska problem.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst 16.08.2021, Bilaga 6

Kst, § 21
07.03.2022

Ålands landskapsregering ger Sunds kommun möjlighet att yttra sig över lagförslag om kommuner med synnerligen ansträngd ekonomi (”Kriskommuner”). Yttrandet behöver vara inne senast den 1a april 2022.

Landskapsregeringen föreslår att lagtinget antar lagstiftning för att trygga serviceproduktionen för invånarna i kommuner som inte längre av ekonomiska skäl kan utföra sina lagstadgade åtaganden. Lagförslaget omfattar ett förslag till en landskapslag om ett utvärderingsförfarande för kommuner med synnerligen ansträngd ekonomi samt ett förslag till ändring av kommunstrukturlagen för Åland.

Enligt den föreslagna lagstiftningen initieras ett utvärderingsförfarande när ekonomin i en kommun uppfyller de i lagen givna kriterierna. Detta sker på basen av årlig nyckeltalsuppföljning utifrån publicerade bokslutsuppgifter. De nyckeltal som

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

föreslås utgöra kriterier är ackumulerat underskott i balansräkningen, årsbidrag i förhållande i förhållande till avskrivningar samt soliditet.

Utvärderingsförfarandet syftar till att analysera kommunens ekonomi och verksamhetsförutsättningar samt att identifiera möjliga åtgärder som kan förändra utvecklingen i den kommunala ekonomin och därmed säkra möjligheten till fortsatt kommunal serviceproduktion över tid. Utvärderingen utförs av en utvärderingsgrupp. Under utvärderingsförfarandet begränsas kommunen möjligheter att inleda nya investeringar som inte kan genomföras med eget kapital.

Utvärderingsgruppen överlämnar att åtgärdsförslag till fullmäktige som fattar beslut om att genomföra åtgärderna. Åtgärdsförslaget kan också innehålla ett förslag till ändring av kommunindelningen. På basen av åtgärdsförslaget och fullmäktige beslut avgör landskapsregeringen om en särskild kommunindelningsutredning enligt kommunstrukturlagen ska inledas.

Genom den föreslagna ändringen av kommunstrukturlagen ska en särskild kommunindelningsutredning som gäller en kommun med synnerligen ansträngd ekonomi kunna inledas på initiativ av en utvärderingsgrupp. Landskapsregeringen ska också i ett sådant fall kunna besluta om en ändring av kommunindelningen trots att fullmäktige i någon av de berörda kommunerna motsätter sig det.

Den föreslagna lagstiftningen föreslås träda i kraft i början av 2023, vilket skulle innebära att ett utvärderingsförfarande första gången kan inledas när bokslutsuppgifterna för räkenskapsåret 2022 publiceras under hösten 2023.

Konstateras att kommunstyrelsens tidigare synpunkt angående nyckeltalen ej beaktades under den tidigare remissrundan. Följden av detta är att en kommun kan underinvestera för att undvika att uppnå nyckeltal 2 och 3.

Som tidigare konstaterats så har de åländska kommunernas ekonomiska problem uppstått till en följd av att Ålands lagting successivt ökat kommunernas lagstadgade uppgifter och samtidigt minskat kommunernas finansiering genom att helt sonika sänka laddningen i landskapsandelssystemet. Landskapsandelssystemet existerar för att Ålands lagting inte ska kunna stifta lagar utan att samtidigt delta i finansieringen som följer av utökad lagstiftning i enlighet med finansieringsprincipen. Finansieringsgapet som skapats genom mer lagstadgade uppgifter och minskad finansiering har delvis åtgärdats genom att kommunerna tar ut mer skatt av sina kommuninvånare nu än tidigare.

Ålands lagting kommer genom lagförslaget, de facto, ges makten att skapa kriskommuner genom att öka kommunernas uppgifter och/eller att minska laddningen i landskapsandelssystemet.

Så som lagförslaget ligger så kan följande scenario inträffa inom en snar framtid. En kommun på exempelvis norra Åland blir klassad som en kriskommun. Då kan ÅLR besluta att slå samman flera kommuner, kanske alla fem på norra Åland, till

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

en ny kommun. Det innebär att andra kommuner kan bli ”straffade” för att en kommun blir en kriskommun. Detta faktum bör kunna tolkas till de kommuners fördel som i ovanstående scenario blir tvångssammanslagna trots att kommunen har sin ekonomi i skick.

Kommunerna kommer sannolikt att hamna i en likviditetskris innan kommunen blir en kriskommun enligt de i lagförslaget uppställda kriterierna. Det beror på den fördröjning som kommer av att både nyckeltal 2 och 3 skall vara uppfyllda samtidigt. Det innebär i sin tur att innan alla steg som anges i lagstiftningen är genomförda och innan kommunsammanslagningen är genomförd så kommer en sådan kommun sannolikt att behöva ställa in vissa av sina betalningar. Att ställa in betalningar betyder att skuld kommer ackumuleras och att fordringsägarna då lider ekonomisk skada i mellanperioden. Den ”nya” kommunen kommer sedan att behöva lösa dessa uppkomna skulder, vilket kan ses som orättvist mot den nya kommunens skattebetalare. Detta beror på att lagen enkom tar fasta på när en kommun blir en kriskommun och ej förloppet innan och under det förfarande som då inleds. Det hade varit bra om det direkt i lagen stod att det är Ålands lagting som är ansvarig för de skulder som uppkommer under den tiden som förflyter innan kommunsammanslagningen är genomförd.

Normalt är det kommunstyrelsen som ger yttranden över lagförslag. Aktuellt lagförslag kommer kräva kommunfullmäktiges inblandning i framtiden när det kan bli aktuellt. Kommunfullmäktige bör därför avge yttrandet över lagförslaget.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen föreslår inför kommunfullmäktige att kommunfullmäktige avger följande yttrande över lagförslagen.

1. Konstateras att kommunstyrelsens tidigare synpunkt angående nyckeltalen ej beaktades under den tidigare remissrundan. Följden av detta är att en kommun kan underinvestera för att undvika att uppnå nyckeltal 2 och 3.
2. Det är Ålands lagting som skapat kommunernas strukturerade underskott genom att successivt öka kommunernas uppgifter (vilket ökat kostnaderna) samt genom att minska finansieringen till kommunerna (minskade landskapsandelar och skattekompensationer).
3. Punkt 2 tillsammans med att detta lagförslag träder i kraft, ger Ålands lagting möjlighet att skapa kommunsammanslagningar genom att göra åländska kommuner till kriskommuner.
4. Ålands lagting har godkänt ”Europeisk konvention om lokal självstyrelse”, ÅFS 73:1991. Detta lagförslag om Kriskommuner samt hur Ålands lagting behandlar kommunernas ekonomiska förutsättningar kan stå i strid med nämnda konvention, artikel 9.
5. I lagen bör framgå att Ålands lagting ansvarar för de skulder som uppstår från den mellanperiod som kan inträda mellan att en kommun får en likviditetskris och att en kommun blir en kriskommun enligt lag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Beslut:

Enligt förslag.

Kst 07.03.2022, Bilaga 3

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Kst § 22 Synpunkter KST, gränsdragning gällande integration och flyktingmottagande

Kommunernas socialtjänst, förbundsstyrelsen §73/27.4.2021

Integrationsarbetet inom kommunerna berör många områden; socialtjänst, utbildning, barn-, äldre- och handikappomsorg, samt fritid och kultur. Kommunerna ska informera inflyttade om utbudet av tjänster och service som riktas till kvinnor, män, flickor och pojkar i alla åldrar. Kommunernas integrationsfrämjande program fastställs enligt lag i fullmäktige vart fjärde år och definierar arbetet mer detaljerat.

Invandrare

En person som flyttar från ett land till ett annat. Allmänt begrepp som kan gälla alla personer som flyttar på olika grunder, t.ex arbete, studier eller kärlek.

Flykting

En kvotflykting är en person som Förenta nationernas flyktingorgan UNHCR anser vara flykting. En asylsökande är en person som ansöker om internationellt skydd. En asylsökande kan beviljas asyl, dvs. flyktingstatus, alternativt skydd eller uppehållstillstånd på andra grunder.

Av lojalitetsavtalet tecknat mellan KST och medlemskommuner framgår:

§ 18 Mottagande av information gällande ersättningar

Beslut om mottagande av kvotflyktingar kommer även efter 1.1.2021 att fattas av medlemskommunernas fullmäktige. När beslut om mottagande av kvotflyktingar fattats och kommunen antagit ett integrationsprogram, ingår kommunen avtal med NTM-centralen i riket. Avtalet berättigar kommunen till kalkylerade ersättningar för mottagandet och även ersättningar för särskilda kostnader som ska specificeras. När de mottagna kvotflyktingarna byter hemkommun till en kommun som inte har avtal med NTM-centralerna, förfaller rätten till ersättning både gällande kalkylerade och särskilda ersättningar. Alla medlemskommuner har inte ingått avtal med NTM-centralerna.

Med stöd av § 19 grundavtalet för Kommunernas socialtjänst k.f. är medlemskommunerna förbundna till att "vidarebefordra sådana kostnadsersättningar som tillkommer primärkommun trots att verksamheten egentligen utförs av kommunalförbundet, till exempel för integrationsarbete. Dessa intäkter räknas till förbundets övriga intäkter och dras inte från enskild kommuns betalningsandel."

Mot bakgrund av ovanstående redogörelse kan konstateras att KST kommer att ge socialvård oberoende åländsk hemkommun och den inflyttades status, och att kommuner som inte har ingått avtal med NTM-centralen förbinder sig att göra det innan 31.12.2020.

Gränsdragningen mellan KST och medlemskommunerna gällande integration regleras genom skilt avtal.

I styrelsens beslut från 31.3 så står det vidare att alla kommuner förbinder sig att upprätta avtal med NTM-centralen.

Det är viktigt att alla kommuner har avtal med NTM-centralerna, annars förfaller rätten till ersättning både gällande kalkylerade och särskilda ersättningar.

Kommunen får den kalkylerade ersättningen automatiskt utan ansökan. Den kalkylerade ersättningen ska inte enbart täcka kalkylerade socialvårdskostnader, utan ska också ersätta utgifter inom områden som fortsättningsvis hör till och bekostas av den enskilda kommunen.

De kalkylerade ersättningarna ska i första hand användas till att utveckla och stöda sådana integrationsfrämjande och integrationsstödjande åtgärder som anges i programmet för integrationsfrämjande. Den kalkylerade ersättningen kan användas för att täcka integrationsstödjande verksamhet, bl.a. social- och hälsovårdstjänster, kultur- och fritidsverksamhet samt tjänster som främjar delaktighet.

En diskussion pågår i medlemskommunerna om tolkningen av grundavtalet när det gäller hur stor del av den kalkylerade ersättningen som ska vidarebefordras till KST. Det är önskvärt att även landskapsregeringen involveras i diskussionerna, för att få en bakgrund till hur lagstiftaren resonerat kring ansvarsfördelningen gällande integrationen i samband med framtagandet av lagstiftningen gällande den samordnade socialtjänsten.

Utöver kalkylerad ersättning så finns det ersättning som kommunen ansöker om på grund av de faktiska kostnaderna, såsom utkomststöd, ordnande av tolkning samt ersättning för specialkostnader. Specialkostnader är kostnader som uppstår på grund av placeringen av en minderårig utan vårdnadshavare i ett familjegrupphem eller någon annan bostadsenhet enligt 28 § i integrationslagen och för familjevård, stödtjänster för boende och andra åtgärder som kan jämföras med barnskyddstjänster till dess att den unga personen fyller 25 år, betydande kostnader som kommunen orsakas av att ordna långvarig socialvård på grund av skada eller sjukdom, högst under tio års tid. Ersättning kan även av särskilda skäl sökas för övriga kostnader som kommunen orsakats högst under tio års tid. Dessutom kan kommunen med stöd av 53 § i lagen få ersättning för kostnader som orsakas av åtgärder och tjänster och ordnas på grund av specialbehov till följd av en persons ställning som offer för människohandel och som arrangeras för att trygga personens säkerhet samt annat på grund av personens ställning som offer.

För att förenkla ersättningsförfarandet för faktiska kostnader så föreslås att det upprättas fullmaktsavtal mellan kommunerna och KST. Då kan KST söka tillbaka ersättning direkt av UF-centret för faktiska kostnader för de individer som nämns i lagarna Lag om främjande av integration (FFS 2010/1386) och Landskapslag om främjande av integration (ÅFS 2012/74). Kommunerna har ingått motsvarande fullmaktsavtal med Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS). Detta innebär att ÅHS söker tillbaka kostnader som uppstått inom hälso- och sjukvården.

FÖRBUNDSDIREKTÖRENS FÖRSLAG:

Förbundsstyrelsen ber kommunerna om fullmakt för att kunna ansöka om ersättning för faktiska kostnaderna från UF-centret gällande kostnader som uppkommer inom KSTs ansvarsområde, bilaga 3.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Vidare beslutar förbundsstyrelsen att hos Ålands landskapsregering anhålla om att representanter utses för regeringens del för att delta i diskussionerna om hur de kalkylerade ersättningarna ska fördelas mellan kommunerna och KST. Anhållan sker utifrån motiveringen att lagstiftaren bör ha haft en idé om ansvarsfördelningen av integrationen i samband med framtagandet av lagstiftningen gällande samordnad socialtjänst.

BESLUT:

Förbundsstyrelsen ber kommunerna om fullmakt för att kunna ansöka om ersättning för faktiska kostnaderna från UF-centret gällande kostnader som uppkommer inom KSTs ansvarsområde, bilaga 3.

KST föreslår för medlemskommunerna att den kalkylerade ersättningen kommer KST tillhanda.

Kommunernas socialtjänst, förbundsstyrelsen § 123/22.6.2021

Brändö kommun har den 29.09.2020 inkommit med ett brev till Kommunernas socialtjänst k.f. angående integration av inflyttade i skärgårdskommunerna, bilaga 2, med referens till Skärgårdskommunmötet i Föglö den 17.06.2020. Geta kommun har den 08.04.2021 inkommit med en förfrågan till förbundsstyrelsen gällande hur det integrationsfrämjande arbetet enligt integrationslagen kommer att organiseras efter årsskiftet och hur ansvarsfördelningen kommer att se ut mellan kommunerna, landskapsregeringen och KST, bilaga 3.

Landskapsregeringen har vid enskild föredragning, protokoll nr 8 den 19.4.2021, beslutat att svara Geta kommun på deras förfrågan, bilaga 4.

Socialvården övergick, i enlighet med Landskapslag (2016:2) om en kommunalt samordnad socialtjänst, till KST från och med 1.1.2021. Lagens tillämpningsområde gäller tillhandahållandet av all den socialvård som enligt lag ankommer på kommunerna förutom barn- och äldreomsorg. Enligt lojalitetsavtalet skall gränsdragningen mellan KST och medlemskommunerna gällande integration regleras genom ett skilt avtal.

Enligt Landskapslag (2012:74) om främjande av integration ska kommunfullmäktige anta ett kommunalt program för integrationsfrämjande minst vart fjärde år. Programmet ska rikta sig till alla invandrare i kommunen, dvs inte endast de invandrare som är klienter inom socialvården, och programmets innehåll gäller kommunens olika verksamheter och tjänster. Programmet ska sedan beaktas när budget och ekonomiplan görs upp i kommunen. KST ser därmed inte att det är möjligt att KST gör upp ett integrationsprogram för hela Åland, men avser medverka i utarbetandet av de kommunala programmen genom att formulera en inlaga gällande socialvården som kommunen kan lägga till i sitt program.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

I förbundsstyrelsens ärende § 73 den 27.04.2021 lade förbundsdirektören fram ett förslag om att de kalkylerade ersättningarna för kvotflyktingar ska fördelas mellan kommunen och KST. Detta för att tydliggöra den fortsatta ansvarsfördelningen mellan kommunen och KST och för att kommunen till exempel ska kunna använda sin andel av dessa medel för att fortbilda personal i integrationsfrågor samt utveckla och sörja för det integrationsarbete som fortsättningsvis kvarstår i kommunen. Förbundsstyrelsen beslöt sedermera att de kalkylerade ersättningarna ska betalas i sin helhet till KST.

Skärgårdskommunerna konstaterar att den kalkylerade ersättningen under 2019 uppgick till ca 250 000 euro från finska staten till de åländska kommuner som tog emot flyktingar. Det är dock viktigt att komma ihåg att dessa ersättningar endast utbetalas under de fyra första åren, och ersättningarna kommer därmed att minska betydligt då integrationstiden för dessa kvotflyktingar löper ut. Enligt vad KST känner till, är det nu endast Mariehamns stad som har ett kommande flyktingmottagande planerat vilket leder till nya kalkylerade ersättningar.

KST har en socialarbetare och en socialhandledare anställda som huvudsakligen arbetar med integration. Det integrationsfrämjande arbetet berör dock samtliga verksamhetsområden inom KST. En plan för integrationsarbetet behöver på sikt utarbetas. KST:s integrationsverksamhet består främst av socialtjänster för kvotflyktingar, asylsökande som beviljats uppehållstillstånd och övriga invandrare i behov av social service. Exempel på det integrationsfrämjande arbete som KST bedömer att hör till socialvården och som kommer att utföras inom verksamheten är till exempel att bevilja integrationsstöd i form av utkomststöd, ge handledning och rådgivning gällande olika socialskyddsförmåner och social service, medverka vid inledande kartläggningar för kvotflyktingar i samarbete med AMS, påbörja inledande kartläggningar och uppgöra integrationsplaner för invandrare som annat än tillfälligt får utkomststöd, tillhandahålla och utföra lagstadgad service och tjänster inom socialvården samt tillse att dessa tjänster även lämpar sig för invandrare, delta i sektorsövergripande samarbete och utveckla kompetensen i integrationsfrågor för personalen inom KST. Vid behov ordnas tolktjänster på klientens modersmål. KST bedömer att befintliga personalresurser, i kombination med tjänsterna som köps av skärgårdskommunerna, i nuläget är tillräckliga för att utföra socialvårdens uppgifter.

KST samarbetar med kommunen i samband med mottagande av kvotflyktingar, men det är kommunen som beslutar om mottagande av kvotflyktingar och ingår avtal med NTM-centralen. De statliga ersättningarna betalas därmed till kommunen, och KST kan genom fullmaktsförfarande ansöka om särskilda ersättningar för de faktiska kostnader som uppstått inom den egna verksamheten.

Ett eventuellt beslut om flyktingmottagande bör föregås av tidig dialog och samarbete med KST så att tidpunkten och förberedelserna inför mottagandet kan planeras och organiseras gemensamt. Vid sidan av detta arbete bör även tredje sektorn involveras. KST kan utföra en stor del av uppgifterna i samband med flyktingmottagandet så som att planera olika myndighetsbesök, boka tolkar, registrera klientuppgifter i

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

socialvårdsprogrammet, fatta förberedande beslut om utkomststöd, hjälpa till med ansökningar om förmåner etc.

Förberedelserna kräver fortfarande ett omfattande samarbete med mottagningskommunen som bland annat svarar för ordnande av kommunala hyresbostäder, barnomsorgs- och skolplatser, äldreomsorg, kultur och fritid, integrationsutbildning, information om lokalsamhället samt de kommunala tjänsterna och servicen. Även kring de övriga praktiska uppgifterna bör uppgiftsfördelningen klargöras i avtalet om integration.

Kommunen svarar för och beslutar hur det lagstadgade integrationsfrämjande arbetet organiseras och utförs i kommunen. Kommunerna avgör även om ett kommunalt samarbete kring det lokala integrationsarbetet kan vara ändamålsenligt. Lagstiftningen möjliggör t.ex. att det integrationsfrämjande programmet kan uppgöras av flera kommuner gemensamt, och fastställas i respektive kommuns fullmäktige samt att åtgärder och tjänster avsedda för invandrare får ordnas i samarbete mellan kommunerna.

FÖRBUNDSDIREKTÖRENS FÖRSLAG:

Förbundsstyrelsen antecknar informationen till kännedom och beslutar skicka informationen till medlemskommunerna.

BESLUT:

Förbundsstyrelsen beslöt godkänna förslaget.

Kommunernas socialtjänst, förbundsstyrelsen § 8/25.1.2022

Områdeschefens beredning:

I lojalitetsavtalet som ingåtts mellan KST och kommunerna framgår att gränsdragningen mellan KST och medlemskommunerna gällande integration regleras genom skilt avtal. Utgående från detta samt tidigare ärenden som behandlats i förbundsstyrelsen gällande integration och flyktningmottagning, bland annat § 123/22.6.2021, har förvaltningen anlitat konsult Susanne Lehtinen för framtagande av ett avtalsförslag. Under arbetets gång har konstaterats att det sannolikt är svårt att ta fram ett avtal som samtliga 16 medlemskommuner kan omfatta i sin helhet, då integrationsarbetet och dess organisering troligtvis skiljer sig åt mellan kommunerna. Avtalet definieras därför istället som ett gränsdragningsdokument, vars syfte är att tydliggöra socialvårdens uppgifter vilka faller under KST:s ansvarsområde samt de uppgifter som kvarstår i primärkommunerna, bilaga 5.

I förarbetet till Landskapslag (2016:2) om en kommunalt samordnad socialtjänst omnämns att integrationsarbete omfattas av den föreslagna samordningen. Kommunerna har i vissa fall tolkat detta som att integrationsarbetet överförs i sin helhet till

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

KST. Förvaltningen har därför konsulterat socialvårdsbyrån vid landskapsregeringens social- och miljöavdelning för att utreda innebörden av denna skrivning. Landskapsregeringen konstaterar i sitt svar att avsikten aldrig varit att utvidga KST:s ansvarsområde så att det skulle omfatta de delar av integrationsarbetet som inte är socialvård, samt att en samsyn råder inom landskapsregeringen angående den här ansvarsfördelningen mellan kommuner respektive KST beträffande integrationsarbete. Landskapsregeringen har även tidigare besvarat Geta kommuns förfrågan gällande det integrationsfrämjande arbetet, bilaga 6.

Den 11-12 november 2021 anordnade Ålands landskapsregering ett informations- och diskussionstillfälle där Vilppu Palmberg, migrationsakkunnig vid Egentliga Finlands närings-, trafik- och miljöcentral (NTM-centralen) deltog för att informera och diskutera med landskapsregeringen, kommuner, KST, ÅHS och AMS kring integrationsprogram, samarbete mellan KST, ÅHS och kommuner, information om förnyade instruktioner om ersättningar i samband med mottagande av flyktingar samt nätbaserad integrationsutbildning. Palmberg förtydligade vid dessa tillfällen att socialtjänstens roll i det integrationsfrämjande arbetet är liten i förhållande till det kommunala integrationsarbetet, eftersom integrationsarbete riktar sig till samtliga inflyttade och inte endast socialvårdens klienter.

Av landskapsregeringens integrationsfrämjande program framgår att *”Enligt lag är kommunen allmänt ansvarig och samordningsansvarig för utvecklandet av invandrarnas integration samt för planeringen och uppföljningen av integrationen på lokal nivå. Kommunen har ett ansvar om att informera och tillgängliggöra samhället och kommunens utbud av tjänster och service som riktas till kvinnor, män, flickor, pojkar och icke-binära personer i alla åldrar. Ansvaret omfattar även att löpande kontrollera att information och tjänsteutbud är tillgängliga för alla eller om någon anpassning behövs. Integrationslagen stipulerar om ordnande av integrationsfrämjande åtgärder och tjänster som del av kommunernas basservice, vägledning och rådgivning, samt inledande kartläggning och individuella eller familjevisa integrationsplaner. Kommunernas integrationsfrämjande program ska definiera kommunens tvärsektorie- eller arbete mer i detalj.”*

FÖRBUNDSDIREKTÖRENS FÖRSLAG:

Förbundsstyrelsen tar del av gränsdragningsdokumentet och skickar det till medlemskommunerna för synpunkter.

BESLUT:

Förbundsstyrelsen beslöt godkänna förslaget.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Kst, § 22
07.03.2022

Kommundirektören konstaterar att denne har uppfattningen att det är Kommunernas socialtjänst kf. ("KST") som blev huvudansvarig för Sunds kommuns integrationsarbete i samband med att Sunds kommun överförde kommunens socialkansli till KST. Tidigare har KSTs styrelse delat kommundirektörens uppfattning, men med anledning av det nu utskickade gränsdragningsdokumentet så har tydligen KSTs styrelse reviderat sin tidigare uppfattning.

Det framgår i KSTs beredning att det utskickade gränsdragningsdokumentet skall betraktas som ett avtal, därför behövs ett godkännande och undertecknande för att avtalet skall börja gälla. KST hänvisar i sin beredning ånyo till lojalitetsavtalet. Med anledning av det konstaterar kommundirektören ånyo att lojalitetsavtalet gick ut 28.2.2021 och därför bör KST sluta hänvisa till det avtalet.

I första hand gäller lagstiftning och i andra hand avtal. I princip så finns det små förutsättningar att genom ett gränsdragningsdokument åsidosätta lagstiftning och avtal.

Exempelvis står det såhär i gränsdragningsdokumentets avsnitt 6.4 Kalkylerade ersättningar: *"Kommunen behöver således överföra hälften av den erhållna kalkylerade ersättningen till av KST angivet bankkonto förslagsvis 1 gång per halvår."*

I grundavtalet § 19 står följande: *"Utöver vad som stadgas ovan är medlemskommun förbunden att till kommunalförbundet vidarebefordra sådana kostnadsersättningar som tillkommer primärkommun trots att verksamheten utförs av kommunalförbundet, till exempel för integrationsarbete. Dessa intäkter räknas till förbundets övriga intäkter och dras inte från enskilt kommuns betalningsandel."*

Ovanstående är ett exempel på att det kan uppstå problem när det står på ett sätt i grundavtalet och en annan sak i ett gränsdragningsdokument. Det torde vara ostriktigt att grundavtalet kommer före gränsdragningsdokument och att lagstiftning kommer före grundavtal och övriga avtal.

Citationen av grundavtalets § 19 ovan ger för övrigt vid handen att samtliga medlemskommuner är överens om att det är KST som utför integrationsarbetet, eller åtminstone utför lejonparten av integrationsarbetet och att det uppdraget givits KST i samband med att det gällande grundavtalet ingåtts som samtliga kommuner skrivit under. Grundavtalet gäller framom övriga avtal och förbundsstyrelsens beslut.

Integration är ett viktigt område som inte på något vis enbart är begränsat till ett kommunalt flyktingmottagande. Människor har på olika sätt rätt att bosätta sig i Sunds kommun utan att ha flyktingstatus. Därför är det av stor betydelse hur integrationen organiseras och fungerar på Åland överlag för att integrationsuppdraget ska bli lyckat.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen lämnar följande synpunkter:

1. Lojalitetsavtalet upphörde 28.2.2021. Det har påtalats till KST tidigare, hänvisning kommunstyrelsen i Sund 31.5.2021, § 62, men även flera gånger muntligen.
2. I grundavtalets § 19, så framgår att hela kostnadsersättningen för integration skall överföras till KST. Grundavtal kommer före övriga avtal/gränsdragningsdokument. Därför bör formuleringen i gränsdragningsdokumentet ändras eller tas bort.
3. Det framgår i grundavtalets § 19 att medlemskommunerna (som för övrigt äger KST) har gett ett exempel på verksamhet som ska utföras av KST, nämligen integrationsarbete. Den formuleringen gäller framom gränsdragningsdokument så länge inget annat framgår av gällande lag. Alltså torde det vara medlemskommunernas vilja att integrationsarbetet utförs av KST i så stor utsträckning det är praktiskt möjligt.
4. Med anledning av att integration både enligt gällande lag och enligt det av samtliga kommuner ingångna grundavtalet tillhör KSTs uppgiftsområde så behöver inget gränsdragningsdokument/avtal ingås mellan Sunds kommun och KST.
5. KSTs förbundsstyrelse har den 27.4.2021, § 73 bett om en fullmakt från Sunds kommun för att kunna söka medel direkt från UF-centret. Sunds kommun beviljade den fullmakten i enlighet med skrivningarna i grundavtalet. KST bör fundera över hur ärendet av 27.4.2021, § 73, förbundsstyrelsen stämmer överens med ärendet 25.1.2022, § 8, förbundsstyrelsen.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst 07.03.2022, Bilaga 4

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Kst § 23 Detaljplanändring för detaljplaneområdet Edens stugor i Högbolstad

BTN § 7 Johnny Andersson har lämnat in en anhållan om godkännande av målsättningarna för ändring av detaljplaneområdet Edens stugor i Högbolstad samt godkännande av områdesplanerare Åsa Mattsson som planläggare för detaljplaneändringen.

Målsättningen med detaljplaneändringen är att utvidga och ändra tomtindelningen för kvarter 7 så att antalet tomter i kvarter 7 ändras från 6 till 7 med riktgivande tomtindelning. Tomt 2-6 utvidgas så att de får tillgång till egen strand. Inom tomtens strandområde tillåts en strandbastu per tomt med en våningsyta om högst 15 m² 15 m från strandlinjen.

Målsättningen för kvarter 5, tomt 2-3, är att dela in kvartersområdet i separata tomter med riktgivande tomtindelning, en tomt per befintlig stuga. Målsättningen för markanvändningen är att ändra den så att det i kvarter 5, tomt 2-3, och i kvarter 7 finns möjlighet att bygga fritidsbostäder och egnahemshus. Inom del av kvartersområdet för semestercentra (BC) i kvarter 5 reserveras ett till område för gemensam avfallshantering (EA).

Målsättningen för tomt 1 i kvarter 5, HF-område, är att markanvändningen tillåter fritidsbostäder eller egnahemshus i kombination med serviceutrymmen för stugbyn. Tomt 1 i kvarter 5 får delas till två tomter med riktgivande tomtindelning. Inom strandområdet tillåts en strandbastu per tomt om högst 15 m² och 15 m från strandlinjen.

Byggnadsinspektörens förslag:

Nämnden föreslår inför kommunstyrelsen att målsättningarna godkänns med följande anmärkningar:

- *Bastubyggnader som uppförs i strandzon får vara max 12 m² enligt kommunens byggnadsordning.*
- *I och med att parkområde för gemensam användning nu införlivas med tomter behöver parkområdet utvidgas på annan lämplig och ändamålsenlig yta i motsvarande grad.*
- *HF-området delas inte i två tomter. Planbestämmelsen kompletteras med möjlighet att bygga ett hus för åretruntboende.*
- *Avloppsvatten bör ledas till gemensam anläggning enligt tidigare fastställd plan. Fram till att avloppet är utbyggt leds avlopp från vattenklosetter till slutna tankar och bad-, disk- och tvättvatten infiltreras.*

Områdesplanerare Åsa Mattsson godkänns som planerare för detaljplaneändringen.

Genomförande av planen ankommer på markägaren.

BESLUT:

Förslaget godkändes.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Kst, § 23
07.03.2022

Kommundirektörens förslag:
Enligt byggnadstekniska nämndens förslag.

Beslut:
Enligt förslag.

Kst 07.03.2022, Bilaga 5

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Kst § 24 Tilläggsbudget 1

07.03.2022

Kommunfullmäktiges fastställda budget för år 2022 innebär ett resultat på sista raden om – 409 030 €.

När verksamhetsförutsättningarna väsentligt förändras så ska detta meddelas kommunstyrelsen så att styrelsen kan bereda en tilläggsbudget inför kommunfullmäktige.

Följande förändringar kan noteras:

Oasen, 4231 – Kostnaderna beräknas minska med 60 667 €.

Tallgården, 4221 – Verksamheternas intäkter beräknas öka med 156 900 €.

Inkomstskatt, 9000 – Inkomstskatten beräknas öka med 65 500 € jämfört med budget vid en jämförelse med influten skatt under året 2021 och budget 2022.

Fastighetsskatt, 9000 – Inlagda bygglov samt en jämförelse mellan influten skatt 2021 och budget 2022 innebär att intäkten beräknas öka med 10 000 €.

Netto så innebär detta en budgetförbättring om 293 067 € och resultatet för år 2022 blir efter tilläggsbudget 1, - 115 963 €.

Gällande investeringarna så kan konstateras att det i investeringsbudgeten för 2021 fanns ett anslag för räddningsnämnden beträffande ”Manskapsbil/första insatsbil” till ett belopp om 40 000 €. Projektet verkställdes ej under 2021 men behovet kvarstår alltjämt. I årets investeringsanslag för räddningsnämnden finns ett anslag om 10 000 € för ”Fyrhjuling”. Räddningsnämnden har hittat en manskapsbil för 52 000 €. Därför föreslås att årets anslag om 10 000 € för fyrhjuling stryks och att ett nytt anslag tas in om 52 000 € för ”Manskapsbil”. Det innebär att investeringsbudgeten utökas netto med 2 000 € om man ser till både åren 2021 och 2022.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen föreslår inför kommunfullmäktige att kommunfullmäktige beslutar att budgeten för år 2022 korrigeras enligt ovanstående beträffande drift och investering.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst 07.03.2022, Bilaga 5

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Kst § 25 Redovisning av ej verkställda beslut under år 2021

07.03.2022

Kommundirektören vill göra kommunstyrelsen och kommunfullmäktige uppmärksam på att tre stycken beslut från 2021 ännu inte är verkställda.

- Kfg 9.11.2021, § 52. Ärendet gäller försäljning av husen på Lisafastersgränd. Husen är ej ännu sålda men kontakt med mäklare är tagen och hus nummer 12 bör komma ut till försäljning inom kort.
- Kfg 14.12.2021, § 60. Ärendet gäller danaarvsmedel. Internaffären mellan fastighet och danaarvsmedel är genomförd. Minnesplakett är beställd och ett tillräckligt belopp är reserverat för gravskötsel. Amortering av upptagna lån i samband med om- och tillbyggnaden av Tallgården är ej ännu genomförd.
- Kfg 14.12.2021, § 62. Ändring av taxor gällande fritidsverksamheten. Beslutet är ej ännu verkställt beroende på att restriktioner i samband med hanteringen av COVID-19 gjort att fritidsverksamheter har fått ställas in. Beslutet verkställs i samband med höstterminen 2022.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen tecknar redovisningen till kännedom.

Kommunstyrelsen föreslår inför kommunfullmäktige att kommunfullmäktige tecknar redovisningen till kännedom.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Kst § 26 Egenkontrollplan, ON

On § 45

16.12.2021

Enligt LL om Socialvård (2020:12) § 47, skall kommunens äldreomsorg upprätta en Egenkontrollplan för att säkerställa socialvårdens kvalitet, säkerhet och ändamålsenlighet.

Föredragandes förslag:

Nämnden tar del av förslaget till Egenkontroll plan, kommer med eventuella synpunkter. Därefter förs ärendet vidare till kommunstyrelsen för vidare behandling.

Beslut:

Omsorgsnämnden godkänner förslaget till Egenkontrollplan, med vissa korrigeringar för att ytterligare stärka klient perspektivet. Ärendet förs vidare till kommunstyrelsen för vidare behandling.

Bilaga 3/§ 45 16.12.2021

Kst, § 26
07.03.2022

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar att anta förslaget till egenkontrollplan.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst 07.03.2022, Bilaga 6

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Kst § 27 Arkivplan för Sunds kommun

Kst, § 94
16.08.2021

I kommunens budget för år 2021, förvaltningssektorns mål, punkt 9 så står det: ”Anta en arkivplan samt påbörja arbetet med att arkivera”.

Under våren 2021 så godkände Ålands landskapsregering en kommunal arkivplan för första gången på ca 6 år. Den godkända arkivplanen har tjänat som mall för kommundirektören och anpassats till förhållandena i Sunds kommun.

Som informationsansvarig i Sunds kommun så är det kommunstyrelsen som fastställer arkivplan. Därefter sänds den fastställda arkivplanen till Ålands landskapsregering för fastställande.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar att anta förslaget till arkivplan för Sunds kommun.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst 16.08.2021, Bilaga 16

Kst, § 27
07.03.2022

Den 14.12.2021, i ärendenummer ÅLR 2021/7062 så fattade Ålands landskapsregering följande beslut: ”Beslöts att arkivplan för Sunds kommun (Kommunstyrelsen 16.8.2021 § 94) återremitteras för vissa anpassningar och kompletteringar”.

Förslaget till arkivplan har kompletterats. Förslaget är därför att kommunstyrelsen antar arkivplanen som en ny plan och sänder den till Ålands landskapsregering för fastställande.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar att anta förslaget till arkivplan för Sunds kommun och sända den till Ålands landskapsregering för fastställande.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst 07.03.2022, Bilaga 7

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

Kst § 28 Riktad förfrågan från Ålands kommunförbund om att hyra verksamhetsutrymme från 1.7.2022

07.03.2022

Som framgår av bilaga så riktar Ålands kommunförbund en förfrågan om att hyra verksamhetsutrymme från 1.7.2022.

Konstateras att de krav på utrymmet som förbundet ställer uppfylls på Sunds kommunkansli. Konstateras vidare att önskemål om utrymmet förmodligen går att uppfylla.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att svara på Ålands kommunförbunds förfrågan.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst 07.03.2022, Bilaga 8

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE OCH BESVÄRSANVISNING

BESVÄRSFÖRBUD

Vad förbudet grundar sig på	Eftersom nedan nämnda beslut endast gäller beredning, utlåtande eller verkställighet, kan enligt § 112 kommunallagen rättelseyrkande inte framställas eller kommunalbesvär anföras över beslutet. Paragrafer 14-25, 28
	Besvär kan inte anföras över nedan nämnda beslut, eftersom skriftligt rättelseyrkande enligt § 110 kommunallagen kan framställas över beslutet. (se instruktioner nedan under rättelseyrkanden) Paragrafer 13, 26-27
	Enligt § 5 Förvaltningsprocesslagen/annan lagstiftning kan besvär inte anföras över nedan nämnda beslut. Paragrafer och grund för besvärsförbudet: -

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE

Myndighet till vilken rättelseyrkande kan framställas, samt tid för yrkande av rättelse	Den som är missnöjd med nedan nämnda beslut kan framställa ett skriftligt rättelseyrkande. Skriftligt rättelseyrkande får framställas av den som ett beslut avser eller den vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av kommunmedlemmar. Myndighet hos vilken rättelse yrkas: Kommunstyrelsen i Sund Norra Sundsvägen 361, Björby AX-22520 Kastelholm Paragrafer: 13, 26-27 Yrkandet skall framställas inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet publicerats på kommunens webbplats.
Rättelseyrkandets innehåll	Av rättelseyrkandet skall framgå yrkandet och vad det grundar sig på. Yrkandet skall undertecknas av den som framställer det.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
07.03.2022

KOMMUNALBESVÄR

Besvärsmyndighet och besvärstid	<p>I nedan nämnda beslut kan ändring sökas skriftligt genom besvär. Ändring i beslut med anledning av rättelseyrkanden kan sökas genom kommunalbesvär endast av den som framställt rättelseyrkandet. Om beslutet har ändrats med anledning av rättelseyrkandet, kan ändring i beslutet sökas genom kommunalbesvär också av en som är part eller kommunmedlem. Ett beslut får överklagas genom kommunalbesvär på den grunden att</p> <ol style="list-style-type: none">1. beslutet tillkommit i felaktig ordning,2. den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller3. beslutet annars strider mot lag. <p>Besvärsmyndighet är Ålands förvaltningsdomstol PB 31 22101 Mariehamn</p> <p>Paragrafer: -</p> <p>Besvärstid: 30 dagar från delfäendet av beslutet.</p> <p>En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet publicerats på kommunens webbplats.</p>
--	---

FÖRVALTNINGSBESVÄR

Besvärsmyndighet och besvärstid	<p>Besvärsmyndighet är Ålands förvaltningsdomstol PB 31 22101 Mariehamn</p> <p>Paragrafer: -</p> <p>Besvärstid: 30 dagar från delfäendet av beslutet.</p>
--	---

BESVÄRSSKRIFT

<p>Besvärsskrift</p> <p>I besvärsskriften skall anges ändringssökandes namn, yrke, boningsort och adress</p> <ul style="list-style-type: none">- vilket beslut som överklagas- vilka ändringar som yrkas i beslutet- motiveringar till att beslutet bör ändras <p>Besvärsskriften skall undertecknas av ändringssökande själv eller av den som författat skriften. Om endast den som författat besvärsskriften undertecknar den, skall också yrke, boningsort och postadress anges.</p> <p>Till besvärsskriften skall fogas det beslut som överklagas, i original eller som officiellt bestyrkt kopia, och intyg om den dag från vilken besvärstiden skall räknas.</p>
<p>Inlämnande av besvärshandlingarna</p> <p>Besvärshandlingarna skall inlämnas till besvärsmyndigheten före besvärstidens utgång. Besvärshandlingarna kan även sändas med post eller genom bud, men i så fall på avsändarens eget ansvar. Handlingarna skall lämnas till posten i så god tid att de kommer fram innan besvärstiden går ut.</p>